

मन्थली नगरपालिका
आगामी आ.व. २०७९/८० का नीति तथा कार्यक्रम

मन्थली नगरसभाको ऐतिहासिक एघारौँ अधिवेशनमा उपस्थित उपप्रमुखज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,

उपसचिव ज्यू

वडाध्यक्षज्यूहरु,

कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु,

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरु,

सम्पूर्ण पत्रकार मित्रहरु एवं रेडियो सुनेर बसिरहनु भएका सम्पूर्ण नगरवासी आमाबुवा, दिदीवहिनी तथा दाजुभाईहरु,

यो नगरसभा नेपालको संविधान २०७२ जारी भएपछि भएको आवधिक निर्वाचन पछिको प्रथम सभा भएकाले यो सभाको गरिमा आफैमा ओभरपूर्ण र ऐतिहासिक रहेको छ । यस अवसरमा सर्वप्रथम मुलुकको स्वाधिनता, स्वाभिमान र राष्ट्रिय एकताको रक्षा गर्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका जनआन्दोलन र जनसंघर्षमा जीवन आहुती दिन तयार हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु एवं यसका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नुहुने दिवंगत व्यक्तित्वहरु प्रति पनि भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।

चालु आ व २०७८/७९ र अघिल्लो आ व २०७७/७८ विश्वव्यापी फैलिएको कोरोना भाइरसको चपेटा र त्रासमा वित्तियो । यस महामारीको कहरमा परी जीवन गुमाउनु हुने सबै जनप्रती गहिरो समवेदना सहित आगामी दिनमा यस्ता महामारीलाइ होसियारीपुर्वक सामना गर्नका लागि हाम्रो जीवनशैली र स्वास्थ्य प्रणालीका बहुआयाममा नै सुदृढीकरण गर्दै जानुपर्ने आवश्यकता र कर्तव्यबोधको अनुभूति भएको व्यहोरा यस सभामा राख्न चाहन्छु ।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार बीचको आपसी समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त अनुरूप हाल मुलुकमा तीन तहका सरकार क्रियाशिल छन् । भर्खरै मात्र स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन सम्पन्न भई निर्वाचित जनप्रतिनिधिबाट कार्य प्रारम्भ भई सकेकाले पनि नेपालको संविधान बमोजिम

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था संस्थागत हुदै गई रहेको महशुस भएको छ । विद्यमान श्रोत र साधनलाई जनआकांक्षाको अधिकतम सम्बोधन गर्दै सन्तुलित विकासको प्रयासका लागि तपाईं हामी जनप्रतिनिधिहरु लागि पर्नु आजको प्रमुख कार्यभार हो । मन्थली नगरपालिकाको दोस्रो कार्यकालको नेतृत्वको हैसियतमा आज हामी मन्थली नगरपालिकाको आगामी आवको निति कार्यक्रम सभामा पेश गर्ने अवस्थामा आई पुगेका छौ । यस सुखद घडिमा म सबै मतदाता र नगरवासीप्रति आभार प्रकट गर्दै सभामा पेश भएको यो नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सबै पक्षको उल्लेख्य सहयोग रहने अपेक्षा पनि गर्न चाहन्छु ।

संघीय र प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम र बजेट बक्तव्य एवं पन्ध्रौ योजनाले लिएको समृद्ध नेपाल: सुखी नेपाली भन्ने राष्ट्रिय लक्ष्यलाई आत्मसात गर्दै अघिल्लो स्थानीय तहबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिले गरेको कार्य सम्पादनबाट नगरपालिकाले सन्तोषजनक प्रगति हासिल गर्न सकेको मेरो ठम्याई छ । कार्य सम्पादनको हिसावले मन्थली नगरमा अघिल्लो कार्यकालमा शुरुवात गरिएका केही कार्यहरु अधुरा रहेका र ती कार्यहरु नगरको समृद्धिका लागि अपरिहार्य रहेकाले ती कार्यहरुलाई निरन्तरता दिनु जरुरी ठानेको छु । नगरपालिकाको करीव शुन्य संरचनात्मक अवस्थामा निर्वाचित भई विभिन्न श्रोत साधन जुटाई मन्थली नगरपालिकालाई आजको दिनमा ल्याई पुर्याउन सफल मन्थली नगरपालिकाका निवर्तमान जनप्रतिनिधीलाई नगरपालिका र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट धन्यवाद दिदै नगरको समृद्धिका लागि अघिल्लो निर्वाचित जन निर्वाचित पदाधिकारीहरुले राखेको जगलाई उचाईमा पुर्याउने प्रतिवद्धता पनि व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

उपस्थित आदरणीय सभा सदस्य ज्यूहरु

मन्थली नगरपालिकाको प्रथम आवधिक योजनाले परिकल्पना गरेको शिक्षित, स्वस्थ र व्यवसायिक शहर: उत्थानशील र समृद्ध मन्थली नगरको कल्पनालाई सार्थक पार्नु हाम्रो प्रमुख दायित्व हो । आवधिक योजनाको गन्तव्य अर्थात परिदृष्यतर्फ जाने गरी अत्यावश्यक सेवा सुविधाहरु र विकास निर्माणका कार्यक्रमहरु नगरवासी समक्ष पुर्‍याउने कर्तव्यबाट हामी विमुख हुन सक्दैनौ । नगरवासीको आवश्यकता र आकांक्षा अनगिन्ती छन् । नगरमा प्राप्त सीमित स्रोत र साधनबाट मात्र सबै नगरवासीको माग सम्बोधन नहुन पनि सक्दछ । विद्यमान श्रोत साधन र क्षमताका आधारमा नगरवासीका आकांक्षा र मागको अधिकतम सम्बोधन गर्ने हाम्रो प्रयास भने सदैव रहनु पर्दछ । जनआकांक्षा र स्रोत साधनको जगमा टेकेर नगरपालिकाले लिएको नीतिका आधारमा कार्यक्रम निर्माण र कार्यक्रमका आधारमा बजेटको विनियोजन हुने गरी मैले नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी यस नगरसभा समक्ष पेश गरेको छु । यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा चालु आव को समीक्षा सहित निश्चित आधार र प्राथमिकतालाई ध्यानामा राखी तयार गरिएको छ । प्रस्तुत नीति तथा

कार्यक्रम यो गरिमामय नगरसभाबाट पारित गराई कार्यान्वयन गर्न नगरसभाका सबै सदस्यज्यूहरूको सकारात्मक र सिर्जनात्मक भूमिका रहने मैले विश्वास लिएको छु ।

यस नगरपालिकाको गत नवौं नगरसभाबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनले यस वर्ष लिइएका लक्ष अनुसार कार्य भइरहेका छन् । आवधिक निर्वाचनका कारण केही कामहरू समयभित्र सम्पन्न हुन नसकिरहेको जनगुनासो सुनिँदा पनि हाल यी कामहरूले गति लिएको छ । नगरबाट संपादित यी कार्यक्रमबाट चालु आ.व.मा केही महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू हासिल भएका छन् । अव म चालु आ.व. मा हासिल भएका मुख्य उपलब्धिहरूलाई यहाँ बुँदागत रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. नगरपालिकाको राजस्व संकलनलाई नागरिक मैत्री बनाउदै ठेक्का बन्दोवस्त समयमा नै लगाइ प्रक्षेपित राजस्व लक्ष्य भन्दा बढी उठाएर आन्तरिक आयमा वृद्धि भएको छ । अन्य निकायसंग समन्वय र सहकार्य गरी बजार अनुगमनलाई उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने कार्यको रूपमा प्रभावकारी बनाउदै लिएको छ ।
२. मन्थलीमा स्वास्थ्य सेवा गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन मन्थली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्तरोन्नती गरी १५ शैयाको अस्पतालको रूपमा सञ्चालन गरिएको छ । मन्थली अस्पतालमा MDGP चिकित्सकको व्यवस्थापन गरि CEONC संचालन गरि २४ घण्टे २४ घण्टे २४ घण्टे सेन्टर मार्फत ३३७ जनालाई प्रशुति सेवा प्रदान गरिएको छ । संस्थागत प्रशुती सेवालाई प्रोत्साहन गर्न सुत्केरीसँग उपमेयर कार्यक्रम र एक्स रे, फार्मोसी सेवा, बीमा सेवाको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
३. अत्यावश्यक निःशुल्क औषधिको निरन्तर उपलब्ध गराई एक लाख अष्टार जना सेवाम्राहीलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ ।
४. “स्वस्थ मिर्गौला, स्वस्थ मन्थली” भन्ने नाराका साथ ६ वर्ष उमेर भन्दा माथिका २१,५७७ (एक्काईस हजार पाँच सय सतहत्तर) जना नगरवासीको निःशुल्क मिर्गौला परीक्षण गरिएको छ ।
५. COVID-19को नियन्त्रण, रोकथाम र व्यवस्थापनको लागि PCR-१८१० जना, Antigen-७४४, ७१४ जना पोजेटिभ विरामीको उपचार व्यवस्थापन तथा कोभिड विरुद्धको खोप मध्ये पहिलो डोज ३१,८२३ जना (८७%), दोस्रो डोज २७,२४४ (७७%) र बुस्टरडोज १०,८७६ (३०%) नागरिकलाई खोप लगाई महामारी नियन्त्रण, रोकथाम र व्यवस्थापन गरिएको छ ।
६. विपद व्यवस्थापनको निमित्त वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स, शव वाहनहरूलाई अन्तर निकायको समन्वयमा नियमित सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।
७. बालविकास केन्द्रको व्यवस्थापन र बालविकास सहयोगी कार्यकर्ताको प्रोत्साहनमा बृद्धि, क्षमता अभिवृद्धि कार्यशाला, नियमित प्र.अ बैठक, विषयगत शिक्षक बैठक र भौतिक व्यवस्थापन सहयोग समेतबाट शैक्षिक गुणस्तर सुधार हुँदै आएको छ ।
८. कक्षा १-३ को नयाँ पोर्टफोलियो निर्माण भइ कार्यान्वयन भइरहेको छ । कक्षा ६-८ को स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण भइ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । २२ वटा माविमा जुनिएर रेडक्रस स्थापनाका लागि शिक्षक नायक र सहायक शिक्षक नायक तयार गरिएको छ ।

९. मेयर कप भलिबल, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड जस्त खेलकुद प्रतियोगिता मार्फत खेलकुद क्षेत्रको विकासको प्रयास गरिएको छ ।
१०. कार्यालयको प्रशासनिक भवनमा सभा हल समेत निर्माण भई दैनिक कार्य सम्पादन र नगर सभा र अन्य समारोह समेत कार्यालय भवनबाटै हुन थालेका छन् ।
११. योजना सञ्चालन अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीको अभिमुखिकरण र निरन्तर अनुगमनका कारण योजनामा खर्च नहुने रकमको अंकमा उल्लेख्य रूपमा कमी आउनका साथै समयमा नै योजनाको काम सम्पन्न हुन सघाउ पुगको छ । उपभोक्ताले लागत अनुमान सहज रूपमा बुझ्न सक्ने गरी नेपाली भाषामा तयार गर्ने गरिएको छ ।
१२. दुध, मासु, अण्डा र पशु आहारमा आत्म निर्भरताका लागि २३,२७५ पशु पंक्षीहरूमा मेडिकल उपचार सेवा, २३०६५ पशुपंक्षीहरूमा रेविज, पिपिआर, खोरेत खोपसेवा दिइएको छ । लागत साझेदारिमा सामुदायिक कुकुर नियन्त्रण गरी स्थायि बन्ध्याकरण र रेविज खोप शिविर सन्चालन गरिएको छ नगरका विभिन्न वडामा परजिवि नियन्त्रण शिविरबाट १०९४ घर धुरीका १३४७४ पशुपंक्षीहरूले उपचार पाएका छन् । पशु विमा कार्यक्रमबाट १९२ कृषक लाभान्वित हुनका साथै ११५ भैसीहरूमा सुत्केरी प्रोत्साहन अनुदान दिइएको छ । १६२ जनालाई १६८ वटा स्टनलेस स्टिल मिलक क्यान वितरण गरिएको छ । २७७ जना कृषकहरूलाई प्रति लिटर रु २ रुपैया अनुदान वितरण गरिएको, ६ वटा फार्ममा मोटर जडित च्यापकटर र १५ वटा फर्ममा ८० वटा काउम्याट वितरण गरिएको छ । सेवा केन्द्र मार्फत वडास्तरमा पशु प्राविधिक उपलब्ध गराइएको छ ।
१३. खाद्यान्न, तरकारी र फलफुलको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी मकै तथा धानको बीउ उत्पादन कार्य समेत शुरु गरिएको छ । कृषकहरूमा मिनिटिलर, थ्रेसर, कम्वाइण्ड मील, साना सिंचाइ, प्लाष्टिक टनेल र विउ -विषादी अदिको वितरण कार्यबाट कृषि कार्यमा संलग्न हुनेलाई प्रोत्साहन र उत्पादनमा थप टेवा पुर्याइएको छ ।
१४. कृषि उपज केन्द्र संकलन र बिक्री केन्द्रको स्थापना भई वजारीकरणमा सहजिकरण भएको छ
१५. कृषि, पशु सेवा, उद्यम विकास र स्वास्थ्य सेवातर्फ आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरेर बस्ती स्तरसम्म सेवा प्रवाह पुर्याउन सहज बनाइएको छ ।
१६. नगरपालिकामा प्राप्त गुनासो सुनुवाईका लागि सुचना अधिकारी र गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकी तत्काल सूचना प्रदान र गुनासो सुनुवाईको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
१७. सुशासनलाई प्रभावकारी बनाउन चौमासिक, वार्षिक समीक्षा गरी प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने र कार्यपालिका बैठकको निर्णय सार्वजनिक गर्ने, नगरसभा तथा अन्य तहबाट भएका निर्णय, मासिक रूपमा भएको आम्दानी र क्षेत्रगत खर्चको विवरण र सुचनाको हक बमोजिम त्रैमासिक प्रगति एवं सार्वजनिक सुचनाहरू वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गरिएको छ ।
१८. कानुनद्वारा प्रदत्त नगरपालिकाको अधिकारको प्रयोगका लागि हालसम्म विभिन्न ५८ भन्दा बढी ऐन, कानुन र मापदण्ड निर्माण गरी हालसम्म जारी कानुनलाई एकत्रित गरेर कानुन संग्रह प्रकाशन गरिएको छ । न्यायिक समितिमा परेका उजुरीको फिल्ड अनुगमन समेत गरी निर्णय दिने कार्य भएको, उजुरी फर्स्यौटमा उल्लेख्य वृद्धि भएको र सम्बन्धित पक्षहरूबाट न्याय पाएको अनुभूति व्यक्त हुन थालेको पाइएको छ ।

१९. नगरपालिकाको आर्थिक कारोबार संचितकोष व्यवस्थापन प्रणाली सुत्रबाट गरिएको छ । आ.व. २०७७/०७८ को सेस्ता लेखा परीक्षण डोरबाट प्राप्त प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा चालु आ.व.मा वेरुजुको सम्परीक्षण हुदा वेरुजुको अंकमा उल्लेख्य कमि आएको छ ।
२०. विभिन्न लक्षित समूहसंग सम्बन्धित दिवस कार्यक्रम गरी लक्षित वर्ग र समुदायको शासन प्रक्रियामा सहभागिता प्रवर्धन गरिएको, सीप विकास तथा व्यवसाय उत्पादन अनुदान मार्फत आयआर्जन हुने कार्यक्रमसंग जोडेर तत् वर्गको सामाजिक उत्थानको कार्यमा टेवा दिइएको, शिक्षित युवा जनशक्तिलाई राष्ट्रसेवामा जान प्रोत्साहन गरी लोकसेवा आयोग तयारी कक्षा र शिक्षक सेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन गरिएको खेछ ।
२१. बालबालिकामा अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटन गरी सक्रिय बनाउन नगर स्तरमा नगर बालक्लव संजाल र वडामा वडा स्तरीय बालक्लव संजाललाई क्रियाशील बनाई विभिन्न रचनात्मक क्रियाकलाप संचालन तथा संजालको सक्रियतालाई निरन्तरता दिन प्रोत्साहित गरिएको, सुरक्षा निकायको समन्वयमा लागू पदार्थ दुर्व्यसनी, बाल विवाह, बाल श्रम शोषण जस्ता घटनाबाट हुन सक्ने सम्भावित जोखिम को न्यूनीकरणका लागि सचेतानामुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।
२२. महिलाहरूलाई क्षमता विकास र आय आर्जनमा जोड्न लोकसेवा तथा शिक्षकसेवा तयारी कक्षा र अन्य व्यवसाय उन्मुख कार्य जस्ता तालिम प्रदान गरिएको छ । हिसापीडित महिला तथा बालबालिकाको उध्दार तथा व्यवस्थापनका लागि सञ्चालित अल्पकालीन सेवा केन्द्र मार्फत सेवा प्रदान गरिएको छ ।
२३. नगर भित्र संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिको लागि लेखा, अभिलेख, ऋण व्यवस्थापन र क्षमता विकास जस्ता तालिम कार्यक्रम संचालन गरी सहकारी संस्थामा रहेका सदस्यहरूको पुँजीको सुरक्षा गर्दै सहकारी संस्थालाई कानून बमोजिम संचालन हुने आधार तयार गरिएको छ ।
२४. जिल्ला सहकारी संघ र अन्य विषयगत सहकारी संघ संगको समन्वयमा सहकारी दिवस मार्फत अन्तर सहकारी संचार र सुशासनको पक्षमा जोड दिइएको छ ।
२५. प्रदेश सरकारको समेत सहकार्यमा नगरका क्रमागत योजनामा गाइखुरा चिसापानिगढी पैदलमार्ग र तिल्केस्थान गढि पैदलमार्ग निर्माणकार्य सम्पन्न भएको छ । साथै देविटार -फुलासी सडक, सावाडाँडा- सिक्राल सडक र ठुलीमदौ-अर्चले-डाँडागाउँ सडक तथा मदन -आश्रीतचोक मन्थलीको कालोपत्रे सहितको सडक स्तरोन्नती गर्ने कार्य भइरहेको छ ।
२६. नगरपालिकाका वडा १४ वटै वडा सचिवहरूलाई तालिम दिइ १,३ र ८ नं वडामा अनलाईनबाट व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने गरिएको, सामाजिक सुरक्षा भत्ता र घटना दर्ताको सचेतना सम्बन्धि सप्ताह कार्यक्रम सन्चालन गरिएको, जेठ मसान्त सम्ममा जम्मा २ हजार ९६४ जनाको व्यक्तिगत घटना दर्ता दर्ता भएको र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको अभिलेखिकरण गरी ५ हजार ४२५ जनालाई बैंकबाट भत्ता वितरण गरिएको छ ।
२७. बेरोजगार एवं उद्यम गर्न चाहना राख्ने जनशक्तिलाई उद्यमशिलतातर्फ आकर्षित गर्न घरधुरी सर्वेक्षण गरी लघु उद्यमी समुह गठनका कार्यहरूलाई सुचारु गर्नुका साथै चालु आ.व. मा १०५ जनालाई सीपविकास तालिम र ७५ जना उद्यमीहरूको वस्तुगत टेवाका लागि प्रविधि हस्तान्तरण गरिएको छ । साथै विभिन्न व्यवसायमा आवद्ध भएका ४० जनालाई स्तरोन्नती तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिएको छ ।

२८. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रमको सहयोगमा आप्रवासी श्रोत केन्द्रबाट ४ हजार ७९१ जनालाई सुरक्षित वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी सूचना तथा परामर्श, वैदेशिक रोजगारीको क्रममा घटेका मध्य ४५ वटा केश दर्ता भइ ३० वटा केशहरुको लागि न्याय तथा क्षतीपूर्ति दिलाउन सहजिकरण गरिएको छ ।
२९. वैदेशिक रोजगारीमा गएका परिवारका सदस्यहरुका लागि ३ वटा वित्तिय साक्षरता तथा मनोसामाजिक परामर्श समूह गठन गरी ५० जनालाई वित्तिय साक्षरता कक्षा र २० जनालाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गरिएकोछ ।
३०. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत श्रममा आधारित रोजगारीका लागि ९४१ जनालाई वेरोजगार सुचीमा सुचिकृत गरी १३ वटा ओटा वडाहरुमा वेरोजगारहरुबाट सार्वजनिक विकास निर्माणका कार्य भैरहेका छन् ।
३१. कार्यालयको समग्र कर्मचारी प्रशासन व्यवस्थित र प्रभावकारी सञ्चालन गर्न नगरपालिकाको संगठन विकास समेक्षण गरी नयाँ संगठनात्मक ढाँचा स्वीकृत गरी लागु हुने चरणमा छ । साथै वागमती प्रदेश सरकारबाट जारी भएको कानून बमोजिम नगरपालिका र अन्तरगत कार्यरत कर्मचारीको तहबृद्धी गरिएको र प्रकृया अघि बढाइएको छ ।
३२. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको सुचकाङ्कका आधारमा भएको संस्थागत स्वमूल्यांकनमा नगरपालिकाले ६५.२५ अंक प्राप्त गरी सन्तोषजनक र जिल्लामा प्रथम नतिजा हासिल गरेको छ ।

नगरसभाका आदरणीय सदस्य ज्यूहरु

अब म यस नगरपालिकाको आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिएका आधारहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

- नेपालको संविधान, २०७२
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४,
- अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४
- नगरपालिकाका ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाहरु,
- दीगो विकास लक्ष्य, २०१६—२०३०,
- पन्ध्रौ योजना, २०७६/०७७—२०८०/०८१
- नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम,

- वागमती प्रदेशको आवधिक योजना,
- नगरको प्रथम आवधिक योजना,
- नगर कार्यपालिका तथा नगरसभाका विगतका निर्णयहरु
- विषयगत समितिबाट प्राप्त निर्णय तथा सुझावहरु तथा सर्वपक्षिय प्रबुद्ध वर्गहरुबाट प्राप्त सुझावहरु।
- उल्लेखित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुरूप आगामी आ.व.को योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा क्रमागत आयोजनाको निरन्तरता, ठुला तथा साना पूर्वाधार निर्माण, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, विपद व्यवस्थापन, लक्षित वर्ग कार्यक्रमहरु, रोजगारी सिर्जना र सुशासनलाई मुख्य प्राथमिकता दिइएको व्यहोरा समेत यस सम्मानित सभा समक्ष अवगत गराउन चाहन्छु।

अब म नगरपालिकाले आगामी आ व मा लिएका नविनतम नीतिका वारेमा संक्षिप्त जानकारी गराउन चाहन्छु ।

१. सेवा प्रवाहमा सरलता, बहाल कर संकलन र सेवा शुल्क असुलीमा सहजताका लागि बजार क्षेत्रका घरहरुको घरधुरी नम्बर कायम गर्ने ।
२. एकिकृत सम्पत्ती करमा १० प्रतिशत कटौति गर्ने गरी कर समायोजन गर्ने ।
३. कृषिमा व्यवसायिकरणका लागि एक बडा एक उत्पादन कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा लाने ।
४. कृषि र भेटेरिनरी विषयमा (डिप्लोमा) अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै उत्पादित दक्ष जनशक्तिलाई नगरभित्र नै परिचालन गर्ने ।
५. नगरपालिकामा भेटेरिनरी डाक्टर र विज्ञ सेवा सहितको अस्पतालको सेवा सञ्चालनमा ल्याउने ।
६. नगरपालिका भित्रका बाँझो जग्गामा हिउदे, वर्षे र बहुवर्षिय घाँस खेतीको विस्तारका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिने ।
७. उद्यमी व्यवसायीलाई न्यूनतम व्याजदरमा ऋण उपलब्ध गराउन राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकसँग सहकार्य गरिने ।
८. नगर शिक्षा योजना निर्माण गरी शैक्षिक कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा ल्याइने ।
९. सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा १ देखि नै प्रमुख विषय अङ्ग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गराउने ।
१०. नगरस्तरीय युवा परिषद गठन गरी युवाहरुलाई सामाजिक कार्यहरुमा परिचालित गर्ने ।
११. विद्यालयमा सिक्दै कमाउँदै कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
१२. मन्थली अस्पतालमा सरकारी तथा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागत साझेदारीमा दातँ र आँखाको सेवा विस्तार गरिने ।
१३. विद्यार्थीसँग स्वास्थ्य कर्मी र किशोरीसँग नर्स कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।

१४. जेष्ठ नागरिक क्लब गठन, ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापनमा लगानी साझेदारी गर्ने ।
१५. अनाथ, बेसाहरा, वेवारिसे सडक मानव, असहाय जेष्ठ नागरिकहरु र वालश्रमिकहरुको उद्धार, व्यवस्थापन र पारिवारिक पुनर्मिलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने ।
१६. तीनलाल पार्कमा मन्थलीको पहिचान झल्कने गरी संग्रहलय स्थापना, वाल उद्दानको व्यवस्थापन गरिने ।
१७. भूउपयोग नक्शा, भवन निर्माण विनियम, जोखिम नक्शांकन लगायतका समग्र जग्गाको नक्शांकन गर्ने कार्यको थालनी गरिने ।
१८. एक वडा एक प्रतीक्षालय निर्माण गरिने ।
१९. लिफ्ट खानेपानीमा लाग्ने विद्युत महशुलमा अनुदान उपलब्ध गराउन मापदण्ड निर्माण गरिने ।
२०. विद्युतिय भुक्तानी प्रणाली (EFT) अवलम्बन गरिने ।
२१. स्थानीय मिडियाको क्षमता विकासका लागि आवश्यक सहयोग पुर्याईने ।
२२. आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणमा निजीक्षेत्र, गैरसरकारी क्षेत्र,को, साझेदारी जुटाईने ।

अव म यस नगरपालिकाबाट आगामी आ.व. २०७९/८० का लागि तय गरिएका विषय क्षेत्रगत नीतिहरु सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

१. राजस्व संकलन र परिचालन नीति:

१. आन्तरिक राजस्वका दरलाई सामान्य संशोधन गरी राजस्वका श्रोत एवं दायरालाई समयानुकूल फराकिलो बनाउदै लगिनेछ ।
२. कर र सेवाशुल्कको दायरामा आउन नसकेका सरकारी, सार्वजनिक तथा नगरको स्वामित्वमा रहेका जग्गा र ती जग्गामा निर्मित संरचनालाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
३. नगरपालिकाको लगानीमा निर्माण भएका पूर्वाधार तथा सडकहरुमा लगाउदै आएको पूर्वाधार सेवा शुल्कलाई यथावत राखिनेछ ।
४. नगरक्षेत्र भित्र वा बाहिर दर्ता भई नगरपालिकामा काम गर्न आउने राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, सहकारी, निर्माण ब्यवसायी, सप्लायर्सहरुलाई सेवा सुविधा र सिफारिस प्रदान गर्नु अघि सुचिकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
५. महिला र अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुको नाममा दर्ता भएका ब्यवसायहरुलाई तोकिएको ब्यवसाय करमा दश प्रतिशत छुट दिने कार्यलाई आगामी आ.व.मा पनि निरन्तरता दिइनेछ ।

६. वडा कार्यालयबाटै राजस्व संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाउन प्रविधिको उपयोग तथा थप जनशक्ती व्यवस्था गरी राजस्व संकलनमा सहजता ल्याइनेछ र मुख्य बजार केन्द्रहरूमा व्यवसाय दर्ता/नवीकरण शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
७. पाँच वर्ष भित्रमा नगरपालिकाको सञ्चालन खर्च आन्तरिक आम्दानीबाट व्यवस्थापन गरिने गरी राजस्व सुधार कार्ययोजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
८. असोज मसान्तसम्म एकमुष्ट वार्षिक वहाल कर बुझाउन आउने घरधनी/व्यवसायीलाई वार्षिक वहाल करको एकमुष्ट रकममा दश प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्था कायमै राखिनेछ । समय सिमाभित्र नियमित र अधिकतम कर तिर्ने करदातालाई करछुट, सम्मान वा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । कर नतिर्ने वा छुली गर्ने करदाताहरूलाई कानून बमोजिम कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।
९. सबै करदाताहरूलाई करको दायरामा ल्याउन करदाता शिक्षा दिने र कार्यालयबाट प्रवाह गर्ने सेवासँग आवद्ध गरिने छ ।
१०. विभिन्न सरकारी निकायबाट प्राप्त हुनपर्ने रोयल्टी र राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुनपर्ने रकम समयमै उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
११. अन्य निकायको लगानीमा निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माणको कार्यमा प्रयोग हुने माटो, ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, ग्राभेल आदिको उपयोगलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
१२. राजस्वका श्रोत, दर र दायराको पहिचान गर्दै नगरपालिकाको आन्तरिक आयमा वृद्धि गर्न सरोकारवालाहरूसँग परामर्श र सहकार्य गर्नुका साथै राजस्व सुधार कार्ययोजनामा समयानुकूल परिमार्जन गरिनेछ ।
१३. वढी राजस्व संकलन गर्ने वडाहरूलाई प्रोत्साहित गर्न वडागत बजेट सिलिङ्ग निर्धारण गर्दा वडाले संकलन गरेको राजस्व रकमलाई समेत आधारको रूपमा लिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. नगरपालिकामा राजस्व तिर्न आउने सेवाग्राहीको सहजताका लागि लागु भएको टोकन प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५. नगरपालिकाको बजार क्षेत्रका घरहरूको घरधुरी नम्बर कायम गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ । यसबाट सेवा प्रवाहमा सरलता हुनका साथै वहाल कर र सेवा शुल्क असुलीमा सहज हुने आशा गरिएको छ ।
१६. कोरोना महामारी लगायतका कारण नगरबासीको आयस्रोत र कर तिर्नसक्ने क्षमतामा असर परेको अनुभूति गरी यसको राहतका लागि चालु आ व मा लिइदै आएको एकिकृत सम्पत्ती करमा १० प्रतिशत कटौति गर्ने गरी कर समायोजन गरिनेछ ।

३. आर्थिक विकास

२.१ कृषि

१. खाद्यान्न, बीउविजन र कृषिजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउदै लैजान र कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न सिंचाइ, बीउ, बिरुवा नर्सरी प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण लगायत कृषि औजार उपकरणहरु खरिदमा सहयोग र अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।
२. कृषि पेशालाई व्यावसायिक र यान्त्रीकरण गर्दै गरी एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमलाई अभियानका रूपमा लगदै पकेट क्षेत्रका रूपमा विकास गरिनेछ।
३. खाद्यान्न, फलफूल एवम् तरकारी बालीमा लाग्ने रोग कीराबाट हुने क्षति न्यूनीकरणको लागि जैविक तथा विषादिको प्रयोगमा किसानलाई थप ज्ञान र सीप प्रदान गर्दै लगिनेछ।
४. खेतबारीको माटो सुधारका लागि घुम्टि-माटो परीक्षण शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ साथै माटोको अवस्था अनुरूपको प्राङ्गारिक पदार्थ, कृषि चुन तथा भकारो सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
५. नगरपालिका भित्र नै कृषि तथा पशु प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन तथा परिचालनका लागि कृषि र भेटरिनरी विषयमा (डिप्लोमा) अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै उत्पादित दक्ष जनशक्तिलाई नगरभित्र नै परिचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ।
६. सुखखाग्रस्त भू-भागलाई सिंचाइ प्रणालीसंग जोड्दै, जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्यूनीकरणका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। कृषि बीमा कार्यक्रमलाई आगामी आ व बाट नै अभियानका रूपमा सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
७. नगरमा उत्पादित कृषि उपज बजारीकरणमा सहयोगका लागि शीत भण्डार गृह सञ्चालनमा ल्याइनेछ। हाँटबजार जस्ता परम्परागत कृषिबजारको प्रवर्द्धनमा जोड दिदै लगिनेछ।
८. कृषि तथा पशुपालनको समग्र प्रोफाइल तयार गरी अनुकूलित तथा थप सम्भावित बाली उत्पादन र बजारिकरणमा जोड दिइनेछ।
९. नगरको कृषि क्षेत्रको सुदृढिकरणका लागि अन्य सरकारी, गैरसरकारी र विज्ञहरूसँग सहकार्य गरिनेछ।

२.२ पशु विकास

१. पशुपालक कृषकहरुको गोठमा नै प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउन नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा सेवाकेन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गरिने छ। नगरपालिकामा भेटरिनरी डाक्टर र विज्ञ सेवा सहितको अस्पतालको सेवा सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
२. बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवाका लागि युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी पशुपालन व्यवसायमा आर्कषित गरिनेछ।
३. कृत्रिम गर्भाधानको माध्यमबाट दुध, मासु, उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ। नगरपालिकालाई दुध, अण्डा र मासुमा आत्मनिर्भर बनाउन प्राथमिकता साथ आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

४. जुनोटिक रोग तथा परजिवी नियन्त्रण शिविर, घरपालुवा तथा छाडा कुकुरहरु नियन्त्रणका लागि बन्ध्याकरण र रेबिज खोपशिविर तथा पशु रोग र महामारी सम्बन्धी विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. गाई, भैसी, बाख्रा, कुखरा, बंगुर लगायतका पशुपालन एवं पशु आहाराको पकेट क्षेत्र स्थापना गर्न अन्य निकायसँग समेत सहकार्य गरिनेछ ।
६. नगरपालिका भित्रका बाँझो जग्गामा हिउदे, वर्षे र बहुवर्षिय घाँस खेतीको विस्तारका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी घाँस तथा घाँसको विऊमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउँदै लगिनेछ ।
७. व्यक्तिगत फार्म, समुह तथा सहकारी मार्फत पशुपंक्षीपालन, गोठ/खोर सुधार कार्यक्रम र भकारो सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८. भैसीमा सुत्केरी स्याहार प्रोत्साहन र डेरीमा दुध बेच्ने किसानका लागि प्रति लिटर रु. २ रुपैया अनुदान प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९. घरपालुवा र छाडा कुकुरहरु नियन्त्रण र रेबिज खोप शिविर सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२.३ उद्योग, वाणिज्य तथा वित्तीय क्षेत्र

१. स्थानीय कच्चा पदार्थको उत्पादन र उपयोगमा विपन्न समुदायको व्यवसायिक ज्ञान र सीपको विकास हुने तथा रोजगारमुलक र आयआर्जन हुने किसिमका विषयगत उद्यमशीलता तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिदै लगिने छ ।
२. स्थानीय उद्यमीहरुबाट उत्पादित कृषि उपज र सर-सामनहरुको बजारीकरण प्रवर्द्धनको लागि निजी क्षेत्रसँगको समन्वयमा औद्योगिक मेला, प्रदर्शनी आदि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
३. लघु तथा घरेलु उद्योग स्थापनाका लागि उद्यमीहरुलाई सरल ढङ्गबाट सहूलियत दरमा ऋण उपलब्ध गराउन बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
४. व्यवसाय शुरु गरेका र गर्न चाहने उद्यमी व्यक्ती, फर्म वा समुहले आयमुलक र रोजगारीमुलक काम वा व्यवसाय शुरु गरेमा त्यस्ता व्यवसायमा न्युनतम व्याजदरमा लगानी बृद्धि गर्ने कार्यमा राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकसँग सहकार्य गरिनेछ ।

२.४ पर्यटन

१. नगरक्षेत्र भित्रका महत्वपूर्ण धर्म संस्कृतिसँग सम्बन्धित पूर्वाधार, गढी, किल्ला आदि धार्मिक, ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय स्थलहरूको निर्माण र समुदायको पहिचानमा आधारित सांस्कृतिक कलाको विकास गरी पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्याउन अन्तर स्थानीय तह साझेदारी र समन्वय समेत गरिनेछ।

२.५ पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा

१. जन्म, विवाह, मृत्यु, बसाईसराई जस्ता व्यक्तिगत घटनादत्ता कार्यलाई वडास्तरबाट नै अनलाईन प्रविधिबाट प्रविष्ट गर्दै व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको अभिलेख व्यवस्थित सहज र प्रभावकारी बनाउन थप जनशक्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. नागरवासीहरूलाई व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रक्रियामा ३५ दिन भित्र अनिवार्य समावेश हुन प्रोत्साहन र सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
३. बैकिङ प्रणालीबाट वितरण हुदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यमा देखा परेका समस्याहरूलाई सहकार्य र समन्वयमा समाधान गरी सहज बनाईनेछ ।

२.६ सहकारी

१. सहकारीको मूल्य र सिद्धान्तलाई अनुशरण गराउन सबै सहकारीलाई अभिप्रेरित गरी सहकारी तालिम र क्षमता विकासका कार्यक्रम तथा सूचनालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. कृषि उत्पादन भण्डारण, प्रशोधन तथा बजारीकरण एवं कृषि सामग्रीको आपूर्ति व्यवस्थापनमा कृषि सहकारी संस्थाको संलग्नता र सहभागीतालाई प्रथामिकता दिईनेछ ।
३. सहकारी संस्थाहरूको आन्तरिक नियन्त्रण पद्धति र लेखा परीक्षणलाई थप व्यवस्थित गरी नियमनको अभ्यासलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
४. सहकारी संस्थाहरूमा स्वस्थ प्रतिस्पर्धा र लागत प्रभावकारिता कायम गर्न एक व्यक्ति एक सहकारीको नीति कार्यान्वयनमा लगिनेछ।
५. कृषि सहकारीलाई थप क्षमतायुक्त बनाउदै उत्पादनशील गतिविधिमा संलग्न गराउन साझेदारीमा अध्ययन अवलोकनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ।
६. यस अघि दर्ता भएका तर नगरपालिकामा अध्यावधिक हुन नआएका सहकारीहरूको वास्तविक अवस्था पहिचान गरी समायोजन एवं अध्यावधिक हुन प्रोत्साहित गरिनेछ । रुगन सहकारीलाई खारेजीको प्रकृत्यामा समेत लिनेछ ।

२.७ रोजगार प्रवर्धन

१. सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी आवश्यक सूचना तथा परामर्श र वैदेशिक रोजगार सम्बन्धि घटनाहरूका न्यायिक पहलका लागि आप्रवासी श्रोत केन्द्रको निरन्तरता र आवश्यक सूचना तथा जानकारीहरू प्रदान गर्न सबै वडामा रिटर्नी स्वयं-सेवक परिचालन गरिने छ ।
२. वैदेशिक रोजगारमा गएका परिवारका सदस्यहरूमा प्रदान गरिदै आएको वित्तीय साक्षरता कक्षा सञ्चालन र मनोसामाजिक परामर्शको सेवालाई निरन्तरता दिईने छ ।
३. आयोजनाहरूको निर्माण कार्यमा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत बेरोजगार नागरिकलाई प्राथमिकता दिई न्यूनतम एकसय दिनको रोजगारी सुनिश्चित गर्दै समयमै सुचिकृत हुन प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ४ वडा शिलिंगबाट सञ्चालन हुने योजनामा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग एकिकृत गरी कार्यान्वयन गरिदै लगिनेछ ।

३. सामाजिक विकास

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

"गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्यको विकास, सुसंस्कृत समाज निर्माणको आधार"

१. शिक्षा क्षेत्रमा देखिएका विविध समस्याहरूको प्रभावकारी समाधानका लागि शैक्षिक सरोकारवालाहरूसँग आवश्यक परामर्श गरी प्राप्त सुझावहरूको आधारमा नगर शिक्षा योजना निर्माण गरी शैक्षिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं अभियान सञ्चालन गरि आधारभूत तहमा विद्यालय उमेर (५ देखि १२ वर्ष उमेर समुह) का सम्पूर्ण बालबालिकाहरू विद्यालयमा ल्याउने, टिकाउने र सिकाउने वातावरण सिर्जना गरी भर्ना सुनिश्चित गरिनेछ ।
३. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा प्रविधिमैत्री र शैक्षिक सामग्री सहितको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा जोड दिइ उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने गराउने शिक्षक, विद्यार्थी र विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन एव पुरस्कृत गरिनेछ ।
४. विद्यार्थी संख्याको आधारमा पूर्व प्राथमिक कक्षा र बाल विकास केन्द्रहरू थप गरी बाल मनोविज्ञानमा आधारित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा जोड दिइनेछ । बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता तथा कर्मचारीहरूको न्यूनतम पारिश्रमिकको अतिरिक्त कार्य सम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन पारिश्रमिक उपलब्ध गराइनेछ ।
५. विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा विद्यालय समायोजन, कक्षा घटाउने र विद्यालयगत दरवन्दी निर्धारण गरी सबै माध्यमिक कक्षा (९-१०) तथा आधारभूत कक्षा (६-८) विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञान विषयका न्यूनतम शिक्षक दरवन्दीको सुनिश्चित गरिनेछ ।

६. अंग्रेजी शिक्षा प्रतिको बढ्दो आकर्षण र आवश्यकतालाई मध्ये नजर गर्दै शैक्षिक सत्र २०७९ बाट कक्षा १ देखि नै गणित तथा विज्ञान जस्ता प्रमुख विषयका विषयवस्तुहरु अङ्ग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७. सबै विद्यालयहरुमा क्रमश आईसिटि तथा इन्टरनेटको पहुँच पुर्याई प्रविधिमैत्री शिक्षामा जोड दिइने छ ।

८. कक्षा १-८ को स्थानीय पाठ्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक सन्दर्भ सामग्रीहरुको विकास गरी शिक्षकहरुमा नविनतम शिक्षण विधिको प्रयोग गर्ने ज्ञान, सीप र दक्षता अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।

९. बालबालिकाको सिकाइ प्रकृत्यामा सुधार र अभिभावकहरुको सहभागिता बढाउन "हाम्रो विद्यालय: हाम्रो जिम्मेवारी" भन्ने नारा सहित अभिभावक शिक्षा एवं परामर्श कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी सुशासनयुक्त विद्यालय स्थापनामा जोड दिइनेछ ।

१०. विद्यार्थीहरुको अन्तरनिहित क्षमताको प्रस्फुटन गराउन विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरुमा जोड दिइ माध्यमिक विद्यालय स्तरीय विज्ञान प्रदर्शनी, हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता, वक्तृत्वकला प्रतियोगिता र वडा स्तरमा आधारभूत तह स्तरीय प्रतियोगिताहरु सञ्चालन गरिनेछ । साथै विद्यार्थीहरुमा सामाजिक सद्भाव र सेवाको भावना जागृत गराउन नेपाल स्काउट, रेडक्रस र बाल क्लवहरुलाई क्रियाशिल गरिनेछ ।

११. खेलकुदको माध्यमबाट युवा तथा विद्यार्थीहरुको सर्वाङ्गीण विकासमा सहयोग पुर्याउन समुदाय एव विद्यालय तहमा खेलकुदका क्रियाकलापहरुमा जोड दिइनेछ ।

१२. खेलकुदको माध्यमबाट युवाहरुको प्रतिभा प्रस्फुटन गराउन क्लव स्तरीय खेलकुदहरु सञ्चालन र अन्तरपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागिता जनाइनेछ ।

१३. बालबालिकाहरुको वास्तविक समस्या पहिचान गर्न र उनीहरुको आवाजलाई जनप्रतिनिधिसम्म पुर्याउन आवश्यक कार्यक्रमहरु तय गरिनेछ ।

१४. "हाम्रो ध्यान, युवा सचेतना अभियान" का लागि नगरस्तरीय युवा परिषद गठन गरी युवाहरुलाई सामाजिक कार्यहरुमा परिचालित गर्न युवाहरुसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. शिक्षालाइ सीपसँग, सीपलाई श्रमसँग, श्रमलाई रोजगारीसँग, रोजगारीलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्नेगरी माध्यमिक तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको व्यवसायिक ज्ञान, सीप र क्षमता उपयोग हुनेगरी सिक्दै कमाउँदै कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१६. शिक्षकको क्षमता बृद्धि गर्न प्राविधिक शिक्षा, स्वास्थ्य, पशु, कृषि र अन्य सीपमुलक कार्यक्रममा विषयगत शिक्षकको तालिम र अभिमुखिकरणलाई विस्तार गरिनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा

१. नगरभित्र सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरी अत्यावश्यक सूचीका औषधि सहितको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने वातावरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
२. संघ र प्रदेश सरकारसंगको समन्वय र सहकार्यमा संचालन गरिएको १५ शैयाको मन्थली अस्पतालमा सरकारी तथा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागत साझेदारीमा दातै र आँखाको सेवा विस्तार गरिनेछ । मन्थली अस्पतालमा सञ्चालित फार्मसी सेवालाई अद्यावधिक र कोषमा बढोत्तरी गरी स्वास्थ्य बीमाका सेवाहरूलाई सहज र सरल बनाइनेछ ।
३. स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी दलित महिला ,एकल महिला, ख वर्गको अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरू, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरू र ६० वर्ष भन्दा माथिका नगरवासीहरूको स्वास्थ्य विमामा लाग्ने रकममा नगरपालिकाले सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ । छोरीको जन्मलाई प्रोत्साहित गर्न नगरभित्र स्वास्थ्यको मापदण्ड पुरा गरी स्वास्थ्य संस्थामा जन्म हुने छोरीको नाममा नगद वचत गराईने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
४. महिला स्वास्थ्य स्वयं सेवकहरूलाई जिम्मेवारी प्रति उत्साहित गराउन मासिक बैठक बापत दिईदैं आएको यातायात खर्चलाई निरन्तरता दिदै खोप कार्यमा संलग्न भएवापत थप प्रोत्साहन भत्ता र खाजाखर्च उपलब्ध गराइनेछ ।
५. नागरिकहरूको स्वास्थ्य उपचारमा सहजता ल्याउनका लागि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमको दायरा बढाउन र समुदाय स्तरमा विशिष्ट स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन प्रत्येक वडामा चिकित्सक सहितको टोली मार्फत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
६. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नको लागि भौतिक पूर्वाधार तथा आवश्यक औजार उपकरण र रेफरल कोषको व्यवस्था साथै आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवालाई प्रवर्धन गरी नागरीक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. नेशनल किडनी सेन्टर सँगको समन्वयमा नागरपालिका भित्रका छ वर्ष माथिका सम्पूर्ण नागरिकहरूको मृगौला परिक्षण कार्यलाई स्वास्थ्य संस्था मार्फत नियमित परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । मृगौला रोगीको डाईलासिस सेवा व्यवस्थित बनाउनको लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
८. महामारी जन्य रोग नियन्त्रण, रोकथाम र व्यवस्थापनको लागि औषधी जनशक्ति लगायतको आवश्यक व्यवस्था तयारी हालतमा राखिनेछ ।
९. विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा मार्फत विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य सुदृढीकरण गर्न विद्यार्थीसँग स्वास्थ्य कर्मी कार्यक्रम र किशोरीसँग नर्स कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

सामाजिक समावेशीकरण

१. समुदायमा अवस्थित टोल विकास संस्था एवं सामुदायिक संस्थाहरु परिचालन गरी बालश्रम, बाल विवाह, दाइजो/ दहेज, बोकसी, छाउपडी, जातीय विभेद जस्ता कु-प्रथा नियन्त्रणका लागि जनचेतना तथा कानूनी सचेतना जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
२. लक्षित वर्ग(दलित/ जनजाति/ अपाङ्ग/ महिला/ बालबालिका) लाई राज्यको मुल प्रवाहमा ल्याउन आयमूलक, सीपमूलक एवं चेतनामूलक कार्यक्रमहरु लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।
३. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण कार्यलाई एकीकृत घुम्ती शिविर मार्फत वडावाटै वितरण गर्ने र अपाङ्गताका आधारमा सहायता सामग्रीहरु वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. जेष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न जेष्ठ नागरिक क्लब गठन र परिचालन गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निर्माण तथा व्यवस्थापनमा लगानी साझेदारी सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
५. "सहयोगापेक्षी सडक मानव मुक्त नगर" निर्माणका लागि अनाथ, बेसहारा, बेवारिसे सडक मानव, असहाय जेष्ठ नागरिक (सहयोगापेक्षी मानवहरु) हरू र बालश्रमिकहरुको उद्धार, व्यवस्थापन र पारिवारिक पुनर्मिलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

कला, भाषा र संस्कृति

आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न नगरभित्र रहेका विभिन्न जातजातिहरुको कला, भाषा र संस्कृतिहरुको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्न तीनलाल पार्कमा मन्थलीको पहिचान झल्कने गरी संग्रहालय स्थापना, बाल उद्घानको व्यवस्थापन र वृत्त चित्र निर्माण लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

१. नगरको अधिकतम क्षेत्र सुख्खाग्रस्त भएकोले मानव वस्तीमा खानेपानी व्यवस्थापन गर्न संघ र प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित क्रमागत खानेपानी योजनाहरु समयमै सम्पन्न गर्न जोड दिईने छ ।
२. परम्परागत पानी पोखरी, ढुङ्गे धारा र मूलको संरक्षण गर्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी भौगोलिक र प्राकृतिक स्वरूपको समेत जगेर्ना गरिनेछ । खानेपानी पाईपहरु जमिनमुनि गाडेर मात्र प्रयोग गर्ने कार्यलाई परिपालना गर्न सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्षहरुलाई जिम्मेवार बनाईनेछ ।
३. मुख्य बजारक्षेत्रहरुमा ढल निकासको उचित व्यवस्थापन गर्न अन्य निकायको समेत साझेदारी र समन्वयमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । फोहोर संकलनको परम्परागत शैलीलाई परिमार्जन गरी कागजजन्य, प्लाष्टिकजन्य, कुहिने र नकुहिने फोहरलाई छुट्याएर पुनः प्रयोग गरिने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
४. सार्वजनिक स्थल, सडकपेटी र सडक नालामा फोहर फाल्ने तथा छतको पानी सडकमा अव्यवस्थित विसर्जन गर्ने कार्यलाई दण्डनीय बनाइनेछ ।
५. टोल विकास संस्था गठनलाई सबै वडामा विस्तार गरिनेछ । टोल विकास संस्थासंग सहकार्य गरी विकास निर्माण, बजार सरसफाई र वातावरण तथा विपद लगायतका कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

६. सरोकारवालाहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा लिफ्ट खानेपानीमा लाग्ने विद्युत महशुलमा मापदण्ड बनाई अनुदान दिने कार्यको थालनी गरिने छ ।

४. पूर्वाधार विकास

“ठूला पूर्वाधार, समृद्ध नगरको आधार”

१. बस्तीस्तरबाट माग भएका, रोजगारी सिर्जना हुन सक्ने श्रममूलक पूर्वाधार, वातावरणमा कम असर पर्ने, स्थानीय सहभागिता जुट्नसक्ने कम लागतमा बढी जनसंख्या लाभान्वित हुने तथा क्रमागत योजनाहरुको कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
२. पूर्वाधारका योजना तर्जुमा र निर्माण गर्दा प्रचलित ऐन, नियम, कार्यविधि र नगरपालिकाका निर्णयलाई पूर्णतःपालना गरिनेछ ।
३. नगरका मुख्य सडकहरुलाई सर्वयाम यातायात सञ्चालन योग्य बनाउन प्राथमिकता दिई अन्य निकाय समेतको समन्वय र सहयोग लिइनेछ ।
४. पूर्वाधार निर्माणगर्दा सार्वजनिक, निजी, सामूहिक लागत साझेदारी तथा बाह्य स्रोत परिचालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
५. विकास निर्माणको गुणस्तर मापनका लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ ।
६. सार्वजनिक जग्गा तथा सडक क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै कानुनी दायरामा ल्याइनेछ ।
७. भवन निर्माण तथा बस्ती विकासको कार्यलाई मापदण्ड अनुरूप थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
८. सडकको नयाँ ट्रयाक खोल्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्दै ट्रयाक ओपन भइसकेका सडकको स्तरोन्नती गर्न र बनिसकेका सडक, पुलपुलेसा संरक्षण, मर्मत र सम्भार गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
९. फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न ल्याण्डफिल्ड साइडको निर्माण कार्य आगामी आवबाट नै शुरू गरिनेछ ।
१०. भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण गर्दा प्राविधिक मापदण्ड र स्पेशिफिकेशनलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
११. सडकमा परेका व्यक्तिका जग्गाको लगतकट्टा गर्न कार्यको शुरुवात गर्नका साथै लगत कट्टा गर्ने कार्यमा लाग्ने दस्तुर तथा राजश्व नगरपालिकाबाट व्यहोरिनेछ ।
१२. समुदायमा उर्जा प्रयोग बढाउन साझेदार संस्थाहरुको सहयोग समेत जुटाई विधुतीकरणको विस्तार, सौर्य उर्जा, वायु उर्जा लगायत वैकल्पिक उर्जाका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा जोड दिइनेछ । यसका लागि बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने नीति लिइने छ ।

१३. वडा कार्यालय भवन निर्माणलाई प्राथमकितामा राखि नगर, प्रदेश र संघीय सरकारको समेत सहयोगमा निर्माण गरिने छ र वडा कार्यालयहरूलाई सुशासन मैत्री बनाउन सूचना प्रविधिको उपयोग गरिने छ ।
१४. वडा केन्द्र जोड्ने सडक लगायत सवारी साधन सञ्चालन हुने प्रमुख सडकहरूको नियमित तथा आकस्मिक मर्मत कार्य गर्दा आवश्यकता अनुसार कामदार समूह तथा मेशिन प्रयोग गरी गरिनेछ ।
१५. नगरको वस्ती विकासलाई व्यवस्थित गर्न भूउपयोग नक्शा, भवन निर्माण विनियम, जोखिम नक्शांकन लगायतका समग्र जग्गाको नक्शांकन गर्ने कार्य गरिनेछ ।
१६. नगर क्षेत्रको सौन्दर्य वृद्धि गर्न नगर क्षेत्र भित्रका सडकको दायाँबायाँ अर्नामेन्टल विरुवा रोप्ने कार्यको सुरुवात गरिनेछ । बजार क्षेत्रका निजी भवनको छतबाट पाइप निकालेर सडकमा पानी झर्नेगरी बनाएका संरचनालाई पूर्णत नियमन र नियन्त्रण गरिनेछ ।
१७. नगरको उपयुक्त चार स्थानमा हेलीप्याड, एक वडा एक प्रतीक्षालय निर्माण, र नगरको बाहिरी चक्रपथ निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
१८. पाँच वर्षमा सञ्चालन गरिने आयोजनाहरूको बैक तयार गरिनेछ ।

४.२ योजना अनुगमन

१. नगरभित्र संचालन हुने योजनाको प्रभावकारी अनुगमन गर्नको लागि अनुगमन समितिलाई प्रभावकारी बनाई सबै आयोजनाहरूको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ ।
२. नगरस्तरीय अनुगमन समितिको अनुगमनको दायरा र क्षमतालाई फराकिलो र प्रभावकारी बनाई अनुगमनका प्रतिवेदनहरूका अभिलेखहरू व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
३. संघ र प्रदेशमा सपमुरक र विशेष अनुदानका लागि सभाबाटै आयोजना छनौट गरी विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी समयमा नै माग गरिनेछ ।
४. वडामा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीलाई योजना कार्यान्वयनमा पूर्णत जिम्मेवार बनाई समयमै काम सम्पन्न गर्ने र गुणस्तरीयता कायम हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. रु १० लाख भन्दा माथिका योजना नगरस्तरीय अनुगमन समितिबाट र सो भन्दा मुनीका योजनामा वडा स्तरीय अनुगमन समितिबाट अनुगमन गरिनेछ । योजना अनुगमन कार्यलाई वस्तु निष्ठ र व्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।
६. उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने विकास निर्माण कार्य परिचालनका लागि जारी कार्यविधि र निर्देशिकामा समयानुकूल संशोधन गरी लागु गरिनेछ ।

४.३ भू-व्यवस्था

१. सडक, बाटो, कुलो, खोला, नदी किनार लगायतका अन्य सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गरिनुका साथै सार्वजनिक एवं गुठी जग्गाको अतिक्रमण र कृषियोग्य जमिनको खण्डीकरणलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
२. वाढी, पहिरो, भूक्षय नियन्त्रणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी जमिनको संरक्षण गर्दै लगिनेछ ।
३. नेपाल सरकारको "सम्पूर्ण जग्गाको वर्गीकरण: कृषियोग्य जग्गाको संरक्षण" भन्ने नीति अनुरूप नगरको भू उपयोग नीति बनाई भूमिको वर्गीकरण, संरक्षण र उपयोग गर्दै लगिनेछ ।

५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा क्षमता विकास र सुशासन नीति

१. क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी कर्मचारी/जनप्रतिनिधिहरूको समयानुकूल क्षमता विकास गरिनेछ ।
२. स्वीकृत संगठन संरचना अनुसार कर्मचारीहरूको योग्यता, अनुभव र क्षमताका आधारमा उपयुक्त जिम्मेवारी, वडा र अन्तरशाखा सरुवा र कार्यविवरण सहित कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. जेष्ठता, योग्यता, कार्यक्षमता र कार्यसम्पादन मूल्यांकनका आधारमा कर्मचारीको वृत्ति विकासको अवसर सुनिश्चित गरिनेछ । कार्यालय समय भन्दा अतिरिक्त समयमा कामगर्ने कर्मचारीहरूलाई निश्चित मापदण्डको आधारमा प्रोत्साहनको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।
४. नगरपालिका र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको कामलाई प्रविधिमैत्री बनाई पेपरलेस गर्दै लगिनेछ ।
५. कार्यालयको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, फर्निचर, औजार उपकरण आदि आवश्यकताका आधारमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
६. सेवाप्रवाहलाई अझ गुणस्तरीय, पारदर्शी, प्रभावकारी र मितव्ययी बनाई नगरपालिकाबाट सम्पादित कार्यहरू वेबसाईट, फेसबुक पेज, सूचनापाटी, सञ्चारमाध्यम, सार्वजनिक सुनुवाई, आवधिक समीक्षा आदि मार्फत प्रकाशन/प्रसारण गरी सार्वजनिक गरिनेछ ।
७. विभिन्न विधामा उत्कृष्ट योगदान गरी नगरको विकास, समृद्धि, र सेवा प्रवाहमा उल्लेख्य योगदान, पुर्याउने व्यक्ति, समुदाय एवं संघसंस्था, सञ्चारकर्मी/सञ्चारगृहहरूलाई सम्मान एवं पुरस्कृत गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
८. कार्यालयका जिन्सी सामानहरूको संरक्षण तथा पुराना भई काम नलाग्ने र अनुपयोगी मालसामानहरू लिलाम गर्दै लगिनेछ ।
९. मन्थली नगरपालिका र अन्य स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गरी सामुहिक सरोकार र साझा हितका विषयहरूमा अन्तरस्थानीय तह साझेदारी गरिने छ ।
१०. नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने आधारभूत सेवा जनताको घर-आगनबाटै उपलब्ध गराउन एकिकृत शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
११. नगरपालिकाको कार्यालय र अन्तर्गतका वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयहरूको प्रशासनिक, व्यवस्थापकीय र सेवाप्रवाहको आकस्मिक वा आवधिक अनुगमन गरी प्राप्त प्रतिवेदनहरूको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१२. सञ्चार क्षेत्रसँगको सहकार्यमा सूचनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- १३ नगरपालिका र अन्तरगतका कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवाहरु सहज, छिटो, छरितो, प्रविधियुक्त, मितव्ययी र पारदर्शी बनाईनेछ । नगरपालिकामा सहायता कक्ष (हेल्प डेस्क) स्थापना गरी सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याईनेछ ।
- १४ नगरपालिकाको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा कार्यान्वयनमा नागरिक सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- १५ नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवा, विकास निर्माण, खरिदकार्य, खर्च जस्ता विषयहरुको सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।
- १६ नगरपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधिको कार्यान्वयन गर्दै वेरुजु शुन्य अभियान सञ्चालन गर्ने र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुख र उपशाखा प्रमुखबीच कार्यसम्पादन सम्झौता गरिनेछ ।
- १७ वार्षिक खरिद योजना/खरिद गुर्योजना तर्जुमा गरी सार्वजनिक खरिद कार्यालाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउन यथासम्भव ई-विडिडको प्रयोग गरिनेछ ।
१८. भुक्तानी प्रणालिलाई व्यवस्थित र विश्वसनीय बनाउन विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली (EFT) अवलम्बन गरिनेछ । साथै हरेक महिनाको खर्च सार्वजनिक गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १९ सस्थागत स्वमुल्यांकन लिजा मा थप उपलब्धी हासिल गर्न सबै पक्षलाई जिम्मेवार बनाईनेछ ।
- २० पत्रकार कल्याण कोषलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा ल्याई स्थानीय मिडियाको क्षमता विकासका लागि आवश्यक सहयोग पुर्याईनेछ ।
- २१ नगरवासीको चल सम्पती बैंकमा र अचल सम्पती नगरपालिकाको अभिलेखमा रहने गरी अभिलेख व्यवस्थापन प्रणालीमा सुधार गरिनेछ ।

६.कानून, न्याय र मानव अधिकार प्रवर्द्धन नीति

घर घरमा मानव अधिकार, शान्ति, समृद्धि र विकासको आधार भन्ने मुख्य नाराका साथ कानून, न्याय र मानव अधिकार प्रवर्द्धनका लागि देहाय बमोजिमका नीति लिईएको छ ।

१. सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितामा ऐन, कानूनहरु निर्माण तथा जारी भै सकेका ऐन नियमहरुको समय सापेक्ष परिमार्जन गरि कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- २.कानून एवं न्यायमा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्न वस्तीस्तरमा सञ्चालित कानुनी शिक्षा, सचेतना एवं अन्तरक्रिया, कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ३.न्यायमा सहज पहुँचका र एक रुपताका लागि अन्तरपालिका स्तरीय न्यायिक समितिका पदाधिकारी र जिल्लाका न्यायिक, अर्ध न्यायिक निकायबीच समन्वयात्मक बैठक एवं अन्तरक्रिया गरिनेछ ।
- ४.आवश्यकताका आधारमा फिल्ड अवलोकन र नियमित इजलाश मार्फत न्यायिक समितिमा आउने उजुरीमा सुनुवाई गरिनेछ । महिला बालबालिका पक्ष रहेको उजुरीमा निरन्तर सुनुवाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ५.न्याय निरुपण र मेलमिलाप कार्यमा संलग्न हुने कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुका लागि क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वडास्तरका मेलमिलाप केन्द्रमा कार्यरत मेलमिलापकर्ताको प्रोत्साहनका लागि श्रममा आधारित प्रोत्साहन रकमको व्यवस्था गरिनेछ ।

६.टोल विकास संस्थालाई सबै वडामा विस्तार गर्नुका साथै यिनै संस्था मार्फत कानुनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

७. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन नीति

१. सम्भावित विपदको पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभको लागि आवश्यक औजार तथा राहत सामग्रीको तत्काल व्यवस्थापन गर्न विपद व्यवस्थापन कोषलाई वलियो बनाउदै लगिनेछ ।
२. विपद जोखिम क्षेत्रको पहिचान र तदनुसारका आधारमा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्दै लगिनुका साथै विपदको कारण अवरुद्ध हुने राजमार्ग तथा वडाकेन्द्र जोड्ने सडकहरुलाई तत्काल सूचारु गरिनेछ ।
३. वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तनको अनुकुलनमा समुदायको भूमिका वढाउन सूचनामूलक कार्यक्रम तथा सामुदायिक उत्थानशीलताका लागि आवश्यक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
४. वातावरणीय संरक्षण एवं सिंचाईको व्यवस्थापनका लागि आहाल/पोखरीहरु र प्लाष्टिक पोखरीहरुको निर्माण खानेपानीका मुहानहरुको संरक्षण तथा मर्मत सम्भार गरिदै लगिनेछ ।
५. नगरपालिकामा रहेको वारुणयन्त्र सञ्चालनको लागि क्षमतायुक्त जनशक्तिको व्यवस्था गरी आवश्यक सुरक्षाका सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. विपदजन्य सवारी साधन जस्तै एम्बुलेन्स, शववाहन, लोडर, दमकललाई आवश्यक पर्नासाथ प्रयोग गर्न सकिने गरी तयारी हालतमा राखिनेछ ।

८. समन्वय तथा साझेदारी

१. संघीय तथा प्रदेशस्तरीय कार्यालय, अन्य स्थानीय तहहरु, संघसंस्था, नागरिक समाजसँग आवश्यक समन्वय प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
२. निजीक्षेत्र, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, सहकारीहरुलाई नगरपालिकामा सूचीकृत गर्ने र आफ्ना योजना/ कार्यक्रमहरु अनिवार्य रुपमा नगरसभाबाट स्वीकृत गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
३. हाटबजार व्यवस्थापन, सरसफाई, विकास निर्माण र औधोगिक विकासका कार्यमा लगानी गर्न निजी तथा सहकारी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाको विकास र समृद्धिको लागि सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुमा निजीक्षेत्र, गैरसरकारी क्षेत्र, उपभोक्ता तथा आम नागरिकहरुको सहयोग, साझेदारी र सहभागिता जुटाईने छ ।
५. अन्तरपालिका सहकार्य र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउदै साझा हित कायम गर्न र वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स, शववाहन जस्ता आकस्मिक सेवाहरुमा अन्य पालिकाहरुबीच सहकार्य गर्दै यी साधनहरुमा नगरवासीको सहज पहुँचको सुनिश्चतता गरिनेछ ।

६. समन्वय, साझेदारी तथा सहकार्यलाई आवश्यकता र क्षमताका आधारमा संघ, प्रदेश र अन्य पालिकामा पनि विस्तार गरिनेछ ।

अन्त्यमा, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको ईण्डिकेटर का आधारमा गरिएको संस्थागत स्वमूल्यांकनमा नगरपालिकाले आ व ०७६/७७ मा ६३.२५ अंक र आ व ०७७ / ७८ मा ६५.२५ प्राप्तगरी सन्तोषजनक नतिजाका साथ जिल्लाका ८ वटा पालिका मध्ये प्रथम हुन सफल भएको छ। विगतमा यस कार्यमा संलग्न सबै जनप्रतिनिधी र सबै कर्मचारीलाई धन्यवाद दिदै आगामी दिनमा अझ उत्कृष्टता हासिल गर्न सफल हुने अपेक्षा गर्दछु ।

यस नगरसभालाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गराउन अहोरात्र लाग्नु हुने उपप्रमुखज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, विषयगत समितिका संयोजकज्यूहरु, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु एवं नगरसभाका सदस्यज्यूहरु र सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

१० असार २०७९